

Juhani Rantakylä

Pappisihanteeni

Ihanteeni 1960 ja lisäksi ortodoksisia
tekstejä vv. 2010–2016



Pappisihanteeni

Juhani Rantakylä

Pappisihanteeni

ja ortodoksisia puheita sekä hengellisiä opetuksia vuosilta 2010 - 2016
Mikkelin Ortodoksisessa seurakunnassa

Kansikuvassa Lintulan ortodoksisen luostarin tsasounan kellotorni Heinävedeltä. Kuvan otti kirjoittaja 2010-luvulla vierailun yhteydessä.

© 2019 Juhani Rantakylä

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-0912-2

Lukijalle

Kirjoitelmani muodostaa jatkon äskettäin ilmestyneelle esikoisteokselleni ”Saarnoja, puheita ja hengellisiä opetuksia” (Books on Demand, Helsinki, Suomi 2019, 180 s), jotka ovat peräisin luterilaisilta opiskelu- ja pappisvuosiltani ja jotka olen pitänyt eri puolilla Suomea sekä Etelä-Espanjassa vielä eläkevuosinakin. Erottuani luterilaisesta kirkosta ja pappisvirasta, syistä, jotka olen kertonut vielä julkaisemattomassa elämäkertateoksessani, halusin osallistua Mikkelin Ortodoksisen seurakunnan vapaa-ehtoistoimintaan, jolloin minua pyydettiin pitämään opetus- ja alustuspuheenvuoroja eläkeläisten kerhossa paikallisen papin siunauksella.

Tekstini alkavat teologisilla ja raamatullisilla ajatuksilla siitä, millaisen tulisi ihannepapin olla, miten elää ja toimia, ”ettei totuus unohtuisi” nykyisen sekavan ideologisen ajan keskellä. Ajatukseni asiasta pitäisivät olla sitovia kaikille kristillisille kirkkokunnille jos pidetään kiinni raamatullisuudesta. Jälki-kirjoituksena esitän muutamia ajatuksia siitä, millaisena näen inhimilliseltä kannalta ihannepapin nykyisissä elämän erilaisissa tilanteissa.

Jatko-osassa käsittelen ortodoksisia periaatteita keskittyen erityisesti paastonajan uskonkilvoitukseen pyhien isien ja Raamatun opetuksiin vedoten. Lähtökohtana on se periaate, ettei ole kysymys ihmisen omavoimaisista ansioitumispyrkimyksistä vaan ”Jumalan armovoiman” vaikutuksista uskonelämässä kohti Suurta Kärsimys- ja Ylösnousemusjuhlaa, Pääsiäistä.

Jumalan siunausta lukijalleni!

Mikkelissä Suuren Paaston aikana 2019 Rovasti

Juhani Rantakylä

Pappisihanteeni

Aine dogmatikan laudatur-seminaarissa.

Ohjaajana professori Osmo Tiilikä Helsingin Yliopiston teologisesta tiedekunnasta kevättalvella 1960.

Kirjoitti teologian ylioppilas

Juhani Rantakylä

J ä s e n n y s

Johdanto

1. Edellytykset ihannepapiksi	9
a. Kutsumustietoisuus ja vastuuntunto	10
b. Omakohtainen usko ja Pyhän Hengen johto	11
2. Ihannepapin persoona, työ ja elämä	
a. Nainen vai mies?	12
b. Opetusvirka ja opillinen perusta	13
c. Ihannepappi sielunhoitajana	14
Sielunhoidon menetelmät ja välineet	
d. Papin elämä esikuvana	15
Yhteenveto	16

Lainaukset Raamatusta ovat vuoden 1938 käännöksen mukaan

Joskus kuulee jo iäkkäämpien pappismiesten lausuvan elämänintoa pursuaville nuoremman polven virkatovereille: "Olihan meilläkiin ihanteemme". Tällä on tahdottu osittain tuoda julki sitäkin, että pap- pisihanteiden olemassaolo on säilynyt, joskin papiksi aikovien keskuudessa eri sukupolvet ovat käsittäneet omat ihanteensa eri tavalla. Samatkin ihanteet ovat esiintyneet vuosikymmenien kuluttua muuntuneessa muodossa. Näin ollen on luonnollista, että juuri pappisalan työnäkyjen edessä syntyy joskin suurella arkuudella muodosteltu kuva ihannepapista. Ihanteethan kuuluvat nuoruuden valoisaan ja toi- verikkaaseen vaiheeseen. Mutta ihanteet pappisalastakin puheenollen voidaan johtaa joko puhtaasti inhimillisistä perusteista tai raama- tullisista lähtökohdista. Yritän seuraavassa lähteä jälkimmäisestä vaihtoehdosta.

Muistan kouluvuosieni ajoilta että papin persoonaan liittyi aina jotain pyhää ja että pappia kuunnellessa nousivat mieleen elämän korkeimmat arvot. Käsitystäni vahvistivat kuulemani sanat, jotka eräs nuori pastori kohdisti meille muutamille koulupojille: "Varma on tämä sana: Jos joku pyrkii seurakunnan kaitsijan virkaan, niin hän haluaa jaloön toimeen" (1 Tim 3:1). Aikaa myöten minulle selvisi, ettei tuo virka ollutkaan korkea sinänsä, vaan suuren tehtävänsä vuoksi. Sen jalous on siinä, että viran hoitaja saa olla itse Jumalan työtoverina ja palvelijana apostolien tapaan (2 Kor 6:1,4). Ennen virkaan ryhtymistään sen oikea hoitaja on pysähtynyt Herransa kanssa katselemaan ihmissielujen suurta joukkoa, joka on "nääntynyt ja hyljätty kuin lampaat, joilla ei ole paimenta" (Mt 9:36) tai kuin "viljavainio, joka on vaa- lennut leikattavaksi" taivaallisiin aittoihin (Jh 4:35). Ken on tämän kokenut, joutuu Paavalin tavoin tunnustamaan: "En voinut olla tottelematta taivaallista näkyä" (Apt 26:19) ja: "Voi minua, ellen minä evankeliumia julista" (1 Kor 9:16). Näin syntynyttä kutsumustietoisuutta on omiaan vahvistamaan se, että tajutaan vavahduttavaksi todeksi Herran sanat: "Eloa on paljon, mutta työmiehiä vähän" (Mt 9:37).

Sielujen Ylipaimen ja taivaitten Valtias vetoaa kutsumaansa palvelijaan kuin aikoinaan profeetta Hesekieliin: "Ihmislapsi. Kun kuulet sanan minun suustani, on sinun varoitettava heitä minun puolestani. Jos minä sanon jumalattomalle: jumalaton, sinun on kuolemalla kuoltava, mutta sinä et puhu varoittaaksesi jumalatonta hänen jumalattomasta tiestänsä, että pelastaisit hänen henkensä, niin jumalaton kuolee synnissänsä, mutta hänen verensä minä vaadin sinun kädestäsi" (Hes 3:17-18). Tuota vastuuta ei kutsumuksensa tunteva seurakunnan paimen voi kiertää. Hänen tehtävänsä on sielujen kaitseminen ja niiden johdattaminen elävän Jumalan tuntemiseen, uskoon ja siinä pysymiseen (Kol 1:28. Vrt myös Jh 21:15-17).

Näin ollen on sanomattakin selvää, että papin on oltava Jumalan työhön kutsuma ja lähettämä. Sielunpaimenen tehtävä muistuttaa suuresti profee- tan virkaa, jonka päätarkoitus on olla Jumalan puolestapuhuja, tulkki, Juma- lan tahdon julistaja ja siveellinen opettaja. Tosin profeetta sai ja saa sanat

välittömästi Jumalalta, mutta pappi nojaa jo annettuun ilmoitukseen, jota hänen olisi profeetan tavoin selitettävä ja sovellettava kulloinkin käsillä olevaan aikaan ja tilanteeseen. Tämä tehtävä edellyttää henkilökohtaista uskoa, jonka si- sältö on tavallaan kahdenlainen: Ensiksi ihannepappi uskoo, että Jumala on kutsunut juuri hänet työhön elovainiolleen ja viihtarhaansa.

Toiseksi tuon uskon sisältö on sama kuin se, mihin papin olisi kuulijansa johdettava kääntymyksen ja parannuksen kautta eli Jumalan valmistamaan pelastukseen Jeesuksessa Kristuksessa. Ilman henkilökohtaista uskoa ja uskon kuuliaisuutta ei synny oikeita työnäkyjä, ei ole voimaa eikä taitoa tehtävän oikeaan suorittamiseen eikä työllä ole Herralle kelpaavia tuloksia. Ilman uskoa pappi on kuin väärä profeetta, joista Jumala sanoo: "Minä en ole lähettänyt noita profeettoja, mutta silti he juoksevat" (Jer 23:21). Sellainen on "meren aallon kaltainen, jota tuuli ajaa ja heittelee" (Jaak 1:6). Silloin julistuksen sisältö tulee mitä suurimmassa määrin riippuvaksi ihmisten mielipiteistä ja on altis kirjaville opinkäsityksille tai jähmettyy julistajalle rakkaisiin fraaseihin, jotka Raamattua lainaavinakaan eivät vaikuta vakuuttavilta. Pappi ryhtyy tällöin helposti myös jonkun näennäisesti jalon inhimillisen aatteen tai poliittisen ryhmittymän mielipiteiden ajajaksi eikä julista keskeisesti sitä, mikä on Jumalalta (Vrt. Valistuksen ajan papit). Senkaltaisille paimenille Jumalan on sanottava: "Oman sydämensä näkyjä he puhuvat" (Jer 23:16) ja: "Kuinka te pääsisitte helvetin tuomiota pakoon?" (Mt 23:33). Profeetallista uskon saarnaa ei saada aikaan huolellisimmilla inhimillisillä ponnisteluilla, paneutumisella tai valmisteluilla yksinomaan, vaan siihen tarvitaan perehtyneisyyttä Jumalan sanaan, rukousta ja Pyhän Hengen antamaa innoitusta.

Ihannepappi on saanut Pyhän Hengen opastajakseen ja hän yhyy Paavalin toteamukseen: "Sillä minä teen teille tietäväksi, veljet, että minun julistamani evankeliumi ei ole imisten mukaista enkä minä olekaan sitä ihmisiltä saanut eikä sitä ole minulle opetettu, vaan Jeesus Kristus on sen minulle ilmoittanut" (Gal 1:11-12) ja: "Koska meillä on sama uskon Henki, niin mekin uskomme ja sentähden me myös puhumme" (2 Kor 4:13) ja "Minun puheeni ja saarnani ei ollut kiehtovia viisauden sanoja vaan Hengen ja voiman osoittamista" (1 Kor 2:4). Kun Herran mielen mukainen pappi on "täynnä Pyhää Henkeä" kuten Stefanus aikoinaan todistaessaan Kristuksesta (Apt.7:55-56), ei se merkitse sitä, että pappi koettaisi olla jonkinasteinen "henkipallo" ja yrittäisi puristaa itsestään jotain ylihengellisyyttä tai vaipuisi haaveellisuuteen. Päinvastoin profeetallinen puhe jyrkyydessään pysyy lujasti reaalisuuden puitteissa ja on siten hyvinkin elämänläheistä. Tällainen julistaja uskoo lakkaamatta että "Jumalan sana ei tyhjänä palaja", vaikka tulokset eivät aina eivätkä heti tule näkyviksi, vaan aikanaan "saa aikaan sen, mitä varten Jumala on sen lähettänyt". Tässäkin mielessä hän opettelee "uskomaan näkemättä". On sanomattakin selvää, että tällöin tulee aikoja ja tilanteita, jolloin ihannepappikin tuntee väsyneensä ja näkee vain puutteita itsessään järkyttyen työnsä hetkittäisestä tuloksettomuudesta. Juuri tuollaisina hetkinä

Pappisihanteeni on vuodelta 1960 ollessani opiskelija Helsingin Yliopiston Teologisessa tiedekunnassa dogmatiikan professori Osmo Tiirilän johdolla.. Olen lisännyt kommentteja tekstiini vuonna 2018 ortodoksisen näkemyksen muaisesti ja kirjoittanut alustusteni sisällön vuosilta 2010-2016 Mikkelin Ortodoksisen seurakunnan jäsenenä.



BoDTM
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi